

KUNSKAPSSTEGE FÖR TROMBONSPEL

vid Musikinstitutet Kungsvägen

Elevens självvärdering och mål

Arbetsgrupp:
Jan Takolander, MIK

Tanja Vienonen, Juvenalia

INLEDNING

I den här så kallade "Kunskapsstegen", har vi försökt precisera de olika delmoment som ingår inom trombonspel i musikinstitutet. Arbetet är tänkt som ett arbetsredskap för mål och värdering, speciellt för elevernas självvärdering. Ändamålet är att klargöra innehållet i trombonstudierna för eleverna och deras föräldrar. Detta arbete är inte tänkt för självstudier utan används i samråd av egen lärare.

De olika delområdena är spelteknik, att musicera, tolkning och att framföra (uppträda med) musik. Inom det tekniska delområdet och musicerandet undersöker vi de tekniska färdigheter eleven bör ha. Området för tolkning och framförande undersöker saker ur ett praktiskt perspektiv; hur gör vi musik av notbilden, hur förbereder vi en konsert? Improvisation och ergonomi finns med på alla nivåer. Arbetet grundar sig på Finlands musikläroinrättnings förbunds rekommendationer för repertoar och bedömning.

Grunderna

Kunskap för spelteknik

- blås/andningsteknik
- dragteknik
- tonbildning
- artikulation (användning av tungan)

Ergonomi i spelandet

- spelställningen
- sitt- och ståställning

Allmänmusikaliska färdigheter

- notläsning
- uppfattning av tonhöjd
- uppfattning av rytm
- behärskning av puls
- behärskning av olika nyanser (svagt-starkt)
- renhet

Övning

- regelbundenhet
- diskutera övningsrutinen med läraren och föräldrarna
- passlig omgivning för övandet
- flera små övningspass
- föräldrarnas närvaro och stöd
- målorientering

Kunskap för att kunna förstå och uppfatta musik

- behärskning av helheter i musiken
- behärskning av detaljer i musiken
- utantillspel
- förståelse av olika stilar inom musiken

Spela efter gehör och improvisation

- Hära små melodiska mönster
- Improvisation utifrån en bild eller saga
- Improvisation utifrån några toner

Att uppträda och tolka musik

- tar hänsyn till publiken
- inlevelse i styckets stämning
- att förbereda stycket inför en konsert

Samspel

- på alla nivåer ingår kammarmusik- och orkesterspel

Nivå 1

Kunskap för spelteknik

- behärskar att hålla i trombonen rätt
- målet med att undervisa spelställningen är att eleven får en naturlig ställning i kroppen vid trombonspel
- klarar av att spela korta stycken med bra spelställning under hela stycket
- klarar av att spela med klar ton
- tonen är så stabil att stämning är möjligt och att stämningen inte ändras under styckets gång
- klarar av att spela korta fraser i en andning
- behärskar flytande korta musikstycken i tonomfånget G – c¹
- behärskar staccato och tenuto
- flytande dragteknik

Kunskap för musicerande

- kan läsa noter och namnge toner flytande på området G – c¹
- lyssnar på eget spel och märker vad som behöver övas
- klarar av att öva musikuppgifterna noggrant
- klarar av att hålla tempo och uppfatta styckets puls
- behärskar enkla rytmfigurer
- strävan efter skillnader i tonstyrka

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela små stycken behärskat från början till slut
- behärskar styckets svåra detaljer
- uppfattar helheten
- kan spela små kammarmusikstycken
- kan spela utantill
- kan spela stycken i olika stil
- har inlevelse i musiken
- väljer tillsammans med läraren sina stycken inför uppträdande
- improvisation: lek med 1-5 toner både tillsammans med läraren och i grupp, bekantar sig med trombonens ljudvärld genom sagor och berättelser

Att uppträda och tolka musik

- tar hänsyn till publiken vid konserttillfället
- har inlevelse i musiken
- övar så att stycket är möjligt att framföra på konsert

Nivå 2

Kunskap för spelteknik

- ergonomi: bra spelställning
- behärskar en bra spelställning genom hela musikstycket
- kan spela med klar ton
- kan i huvudsak spela rent
- kan kontrollera andningen efter sina egna och musikens behov
- kan blåsa avslappnat
- klarar av att flytande spela stycken med tonomfång F – ess¹
- behärskar staccato, tenuto och portato

Kunskap för musicerande

- kan läsa noter och namnge toner flytande på området F – ess¹
- uppfattar musiken genom att lyssna på sitt eget spelande och kan bedöma prestationen
- klarar av ett noggrant övande både angående rytm, renhet och tonstyrka
- kan hålla tempo och uppfattar styckets puls
- behärskar olika rytmfigurer och taktarter
- klarar av att spela i olika nyanser: piano, forte och crescendo, diminuendo
- klarar av den dagliga skötseln av sitt eget instrument

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- förstår att olika slags musik spelas med olika stil
- behärskar även svåra detaljer i stycket
- behärskar styckets helhet
- klarar av att spela både kammarmusik och orkesterspel
- kan spela utantill
- känner igen olika stilarter
- planerar sin repertoar tillsammans med läraren
- kan på gehör spela korta melodier i lätta tonarter
- kan improvisera med till exempel pentatoniska- eller bluesskalor
- alternativt: spelar egna kompositioner

Att uppträda och tolka musik

- tar hänsyn till publiken
- kan leva sig in i styckets stämning
- övar så att stycket kan framföras på konsert
- orkar finslipa stycket och uppträda med det flera gånger

Nivå 3

Kunskap för spelteknik

- spelställningen är ergonomiskt riktig både sittande och stående och har inga spänningar i axlarna eller händerna
- kan korrigera sin spelställning
- kan dela upp sin övning och hålla pauser under övningen
- behärskar att stämma instrumentet själv (kan även använda stämapparater)
- kan under spelandets gång lyssna och korrigera renhet
- andningstekniken är behärskad
- kan grundartikulationerna staccato, tenuto, portato och legato
- kan öva med metronom
- kan spela flytande E – f¹

Kunskap för musicerande

- kan flytande läsa noter och namnge toner inom området E – f¹
- lyssnar på sitt eget spel och bedömer egen prestation
- kan öva ändamålsenligt
- behärskar och minns tempoförändringar
- kan spela i olika taktarter
- kan spela med bra intonation i olika nyanser
- sköter sitt eget instrument regelbundet

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- kan spela längre musikverk från olika tidsepoker
- förstår att skilt öva svåra ställen i musikstycket
- uppfattar styckets form och kan tolka det på ett tydligt sätt
- kan musicera tillsammans i olika sammansättningar och i varierande roller
- kan spela en del av sin repertoar utantill
- repertoaren består av musik i olika stilar och från olika tidsepoker
- lever sig in i musiken på ett naturligt sätt
- planerar sina studier och sin repertoar tillsammans med läraren
- kan på gehör spela korta melodier i lätta tonarter
- kan improvisera med till exempel pentatoniska- eller bluesskalor
- alternativt: spelar egna kompositioner

Att uppträda och tolka musik

- tar hänsyn till publiken
- lever sig in i styckets stämning på ett naturligt sätt
- klarar av att uthålligt förbereda och öva in sin repertoar och förbereda sig inför konsert

Institut- nivå

Kunskap för spelteknik

- fördjupning i utgångspunkterna för en bra ergonomi, eleven undersöker spelställningen regelbundet
- dragtekniken utvecklas för att bli problemfri och behärskad
- i blåstekniken tränas behärskning av stora intervall
- bekantar sig med vibrato
- bekantar sig med dubbel- och trippeltunga

Kunskap för musicerande

- eleven planerar in sitt övande i sitt eget veckoschema
- kan öva förnuftigt
- kan använda sig av olika övningsmetoder (t.ex. övar svåra ställen långsamt o.s.v.)
- förstår de olika delområdena i övandet (händer, tunga, tonbildning och andning)
- kan flytande läsa noter och namnge toner inom området E – b¹
- behärskar behandling av puls, även i prima vista

Kunskap för att uppfatta och förstå musik

- eleven kan förbereda större verk
- har en djupare förståelse för musikens olika tidsperioder och stilar
- kan spela en del av repertoaren utantill
- kan välja lämplig repertoar till olika tillfällen
- enligt elevens intresse, kan också undervisas av någon annan lärare än den egna instrumentläraren (pop/jazz)

Att uppträda och förstå musik

- naturligt uppträdande på scenen
- uttrycker sig personligt och har inlevelse i musiken
- förbereder sig väl